

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PAMFLET

25950

N. 59. / 1762

Handwritten text in a rectangular stamp, possibly containing a name or title.

I 14

DE

PRINS VAN ORANJE.

29 October 1830.

ZESDE DRUK.

**TE 'S GRAVENHAGE, BIJ
A. KLOOTS.
FOOTEN, N°. 165.**

DE PRINS VAN ORANJE.

Het is tijd den Prins te zuiveren van den blaam, die hem aangewreven is bij het goede volk.

Gedurende een kort bewind in *Antwerpen* heeft de Prins drie proclamatiën uitgevaardigd. Op de eerste, bij zijne aankomst aldaar,

heeft men in *Holland* vuur gevat. Op de tweede, eenige dagen later, heeft men hem uitgescholden en verraad geroepen. Van de derde, bij zijn vertrek gedaan, en nog nauwelijks bekend, is denkelijk geen betere uitslag te wachten. Maar het algemeen gevoelen omtrent alle drie rust op louter dwalingen en is verstoken van allen grond.

De last van den Prins was, om de provincien van *Antwerpen* en *Limburg* voor de verspreiding van den opstand te bewaren, en de zeven andere provincien te bevredigen.

Hij heeft de rust in *Antwerpen* behouden als bij mirakel; doch zoo was hij niet terug geroepen, of de gewone onlusten zijn er uitgebarsten.

In de zeven provincien van den gewapendon opstand waren alle de middelen van geweld gebruikt geworden, maar uitgeput en vruchteloos geweest. Daar bleef niets anders over,

dan zachtheid, vriendelijke manieren, goede woorden. Dezen eenigen weg, dien de Prins bewandelen kon, heeft hij ingeslagen met een uitmuntend verstand.

Daarmede bewees hij de grootste dienst aan *Holland*. Wij zijn nog in het volle genot van orde, rust en vrede. Indien wij deze bewaren, kunnen wij onze welvaart dagelijks zien groeijen. De wereldhandél zal toeyloeijen naar ons land. Uit de gewesten der opstandelingen zelve zullen handel en nijverheid tot ons overkomen. Grootte kooplieden van *Antwerpen* brengen alreeds hunne kapitalen en hunne schepen naar *Rotterdam* en *Amsterdam*. Maar het behoud van vrede is het noodzakelijk vereischte van welvaart. De Prins verzekert ons den vrede, indien hij slaagt in zijne pogingen tot bevrediging. Indien de Belgen hem aan het hoofd van hunne regering stellen, zoo is dit de eerste stap

tot een herstel van goede orde en openbare rust. Dan is de strijd tegen ons aan het einde. Daarmede behoeven wij niet langer, uit alle onze huisgezinnen, den vader, den echtgenoot, de zonen, gewapend naar de grenzen te zenden. Dan is de nering van ieder huisgezin niet langer gestremd, noch overhoop gesmeten. Dan kan de nijverheid, aan onzer landaard eigen, zich gerust ontwikkelen. Dan kunnen wij weder vooruit gaan in alle de takken van nering en van winst. Alle de pogingen van den Prins zijn daarheen gericht geweest, dat wij deze zegeningen zouden genieten.

Daarom heeft hij, bij zijne eerste proclamatie, de voornaamste grieven der Belgen weggenomen. Uit die grieven, die vijftien jaren lang gebroeid hadden, was de opstand geboren. De opstand kon niet anders een einde nemen, dan met een herstel der grieven. De Prins

kondigde wijders eene amnestie van staatkundige misdrijven aan. Zonder eene amnestie is er nooit geen einde geweest aan oproer, aan opstand, aan burgeroorlog. Hier was het reeds gekomen tot een ijslijken burgeroorlog. Om den vrede weder aan te brengen, was de amnestie onvermijdelijk.

België heeft door de daad een bestaan, eene onafhankelijkheid, eene regering, eenige benden gewapend volk. Daarmede is thans onze rust bedreigd, onze welvaart reeds geschokt. Zeg vrij, dat zij muitelingen zijn, dat zij geplunderd en brand gesticht hebben, dat zij hunne eeden hebben verbroken, dat onze brave troepen door hen verraden zijn geworden. Ik geef dit alles toe en driemaal meer, zonder dat er van mijne stelling een stip afgaat. De bevrediging van *België* door den Prins is het echte middel om onze welvaart te verzekeren. Willen wij daartegen de mui-

telingen vatten, de hoofden aan den regter overleveren, schavotten oprigten, daar zoo veel van gepraat is aan het hoekje van den haard, zoo vallen wij oogenblikkelijk weder in dezelfde groeve, daar wij naauwelijks uit gered zijn.

Die plundersaars en brandstichters, die meinedigen, die verraders, zijn buiten ons bereik. Wij moeten ze overlaten aan zichzelf, wij kunnen hen niet meer deeren, wij kunnen niets meer doen aan dien verwarden boedel. Gelukkig zijn wij, dat de Prins zijne hand durft uit te steken naar dat heete hangijzer, dat hij tracht die muitelingen wederom onder een geregeld bestuur te brengen, dat hij de deftige burgers wil vereenigen om het slechte volk onder eenig gezag terug te brengen. Een onderwetsch Hollander zeide onlangs, dat *België* thans een hollend paard was, en dat de Prins er op was gaan zitten.

Schrandere gedachte en krachtige uitdrukking!

Zulk eene onwaardeerbare dienst heeft de Prins aan *Holland* bewezen, door eene zelfsop-offering, waarvan de wedergade niet te vinden is.

De goede uitslag zijner pogingen bezorgt niet alleen den vrede aan *Holland*, maar ook aan *Europa*. *België* is als een twist-appel onder de Mogendheden geworpen. Indien het eene regering instelt met den Prins aan het hoofd, zoo zijn *Holland* en *België* wel gescheiden tot afzonderlijke Staten; maar deze kunnen te zamen blijven onder het Huis van ORANJE. Dit hebben de Mogendheden vastgesteld bij opeen gevolgde verbonden. Dit willen zij staande houden, en het kan geschieden door middel van den Prins. Maar trekt hij de hand terug, zoo zullen diezelfde Mogendheden twisten over het lot van *België*. Een algemeene oorlog in *Europa* zal daar het onvermijdelijk gevolg van zijn. *België* zal het tooneel worden

van dien oorlog, en *Holland* zal er niet kunnen buiten blijven.

Zulk een oorlog hebben wij beleefd, veertig jaren geleden. Wij hebben er ons bloed in gestort, wij hebben er onze schatten aan gespild. Het slot is geweest onze onderwerping aan het vreemde juk, dat wij schier twintig jaren lang gedragen hebben, onder eene gedurige schatting van geld en van menschen. Dergelijk een lot is onder de mogelijkheden, of veel meer onder de waarschijnlijkheden, wanneer er wederom een algemeene oorlog uitbreekt. Wij hebben dan ieder oogenblik te beven voor onze onafhankelijkheid, onze vrijheid, ons bestaan. Maar van dien schrik zelve verlost ons het grootsch ontwerp van den Prins, indien het gelukt.

Zoodanig is het gedrag van den Prins geweest. Hij heeft dit gehouden met eene eigenaardige vrijmoedigheid, met eene rondborstige taal,

zonder omwegen, noch slagen om den arm. Hij is uitgescheiden met de verklaring dat hij zijn pligt heeft gedaan; en hoezeer hij *België* verlaat, geeft hij de hoop niet op, dat zijn oogmerk zal bereikt worden, als het blinde volk uit zijne oogen zal zien.

Mogten ook de *Hollanders* zien, wat de Prins voor hen gedaan heeft. Sedert vijftien jaren zucht *Holland* onder de vereeniging met *België*. Handel en nijverheid weten wat het is, te plooijen onder een fransch verbodstelsel, dat de Belgen hebben ingezogen. *Holland* verlangde met smart naar het oogenblik, waar de klusters van de handen zouden vallen, waar de bron van zijne oude welvaart wederom vloeijen zou. Onverwachts eischten de Belgen eene scheiding, en daarmede daagde een licht voor *Holland* op. Naarmate die scheiding beter werd ingezien, begrepen de *Hollanders*, dat de vrije handel daaruit konde herboren worden.

Op deze wijze lachte eene scheiding hoe langer hoe meer aan allen toe. Eindelijk hebben zelfs de Staten-Generaal, dezer dagen, in hun adres aan den Koning verklaard, dat één gevoel nu in het gansche oude *Nederland* leeft, en dit is de wensch van scheiding. Worden wij twee Staten onder dezelfde kroon, zoo heeft ieder zijne eigene wetgeving, en de wetten, die ons zoo lang gedrukt hebben, zijn vervallen.

Aan dien verklaarden wensch van *Holland* kon nooit beter worden voldaan, dan door de tweede proclamatie van den Prins. Hij erkent de onafhankelijkheid van *België*, waarin eene gelijke onafhankelijkheid van *Holland* opgesloten ligt. Is de eene Staat onafhankelijk, zoo is het de andere ook; zij zijn beide onafhankelijk van elkander. Hij roept de Belgen op, om hunne nationaliteit te vestigen, dat is, een afzonderlijken Staat te gronden. Is *België* een afzonderlijke Staat, zoo is *Holland* dit nood-

wendig mede. Bezit *België* zijne eigene nationaliteit, zoo is daarmede de aloude nationaliteit van *Holland* erkend. Ziet hier dan die volledige scheiding, naar welke *Holland* zoo hartelijk verlangt. Elk woord van deze proclamatie aan de Belgen is een kostelijk woord ook voor *Holland*. Nu besluit de Prins met de verdere verklaring, dat hij medewerken wil tot die gewenschte nationaliteit, dat hij zich aan het hoofd stelt van degenen, die bestemd zijn om dezelve tot stand te brengen. Hij brengt dus *België* tot dien staat, tot een staat van onafhankelijkheid, die zoo volledig strookt met de belangen van *Holland*, omdat de onafhankelijkheid van *Holland* in eenen adem daarmede bekrachtigd wordt, omdat de hatelijke banden, waarmede *Holland* gebonden was, eens vooral daarmede verscheurd zijn. Hiertoe werkt de Prins mede, van dit werk stelt hij zich aan het hoofd, dezen zegen bezorgt hij aan *Holland*.

Dan met al dit goede, dat hij voor *Holland* uitwerkt, is niettemin het goede, dat hij voor *België* bedrijft, even uitmuntend. Het is geen schijn, dat hij dienst doet aan de Belgen, terwijl het hem op *Holland* alleen aankomt. Neen, daar is geen bedrog in zijn mond, omdat er oprechtheid is in zijn hart. Hij doet dienst aan de Belgen, zoo wel als aan de Hollanders, wanneer hij zich aan het hoofd stelt om *België* aan wijze instellingen, aan een wettig gezag, terug te geven. *België* is gedompeld in verwarring en ellende, de Belgen vernielen hunne welvaart met eigene handen, de deffige burgerijen zuchten er onder een hoop slecht volk en een schrikbewind. Uit zulk een poel van rampen wil en kan de Prins de Belgen redden. Ik zoude hier gemakkelijk eene schilderij van zijne pogingen en verwachtingen kunnen ophangen; maar ik schrijf niet voor de Belgen en ik voer de pen slechts voor de Hollanders.

Om dezelfde reden zal ik mij niet verdiepen in een onderzoek van de groote diensten, welke de Prins mede bewijst aan geheel *Europa*. Indien hij krachtig medewerkt om den vrede te bewaren, zoo is er geen staatsman, geen vergeten burger in geheel *Europa*, die niet zijn naam met zegeningen uit zal spreken. In hoe verre de Prins daartoe medewerken kan, wat de prijs is, die op zijne pogingen wordt gesteld, blijke uit een enkelen trek. Men heeft uit den mond van bevoegde regters de volgende woorden vernomen: » de » PRINS VAN ORANJE is de eenige man, die een » algemeenen oorlog vóór kan komen.»

Onder alle die menigvuldige en overgroote diensten, door den Prins te bewijzen, zijn nogthans de pogingen tot welzijn van *Holland* altijd bovendrijvende. Het mag gezegd worden aan de Hollanders, en zij moeten het weten, dat de Prins een Hollander is en dat er een Hollandsch hart in zijn boezem slaat.

Als Hollander leg ik openlijk dit getuigenis van hem af en bekrachtig het gaarne met de onderteekening van mijn naam.

GYSBERT KAREL VAN HOGENDORP.

